

Kapatens R4 AB genom

Advokat Carl Svernlöv

Parter: Kapatens R4 AB ./ Victoriahem AB
Målet gäller: fordran

Yttrande i målet

Aktbilaga 12 bifogas för kännedom. Ni föreläggs att yttra er över målets fortsatta handläggning (se sidan 11 och 12 i aktbilaga 12) **senast den 11 januari 2023**. Hovrätten kommer därefter att besluta angående formen för den fortsatta handläggningen.

När ni skickar in yttrandet

Uppge ert namn och målnummer T 3626-22. Ange också e-postadress och mobilnummer om ni i fortsättningen vill ta emot handlingar via e-post.

Skicka gärna in handlingarna med e-post, helst i PDF-format. De behöver då inte lämnas på annat sätt. Observera att fullmakter ska vara i original och därför inte kan skickas med e-post. För högre säkerhet än vanlig e-post, använd www.domstol.se/kontaktformular. För handlingar som ska signeras, använd istället www.domstol.se/digitalhandling.

Har ni frågor?

Allmän information finns på hovrättens webbplats. Kontakta oss vid frågor.

Sandra Möller
Telefon 040-355811

Bifogade handlingar: aktbilaga 12

Kopia till: Advokat Jonas Benedictsson, Advokat Christofer Isaksson

Hovrätten över Skåne och Blekinge
Rotel 13

HOVRÄTTEN ÖVER
SKÅNE OCH BLEKINGE
Rote 13

INKOM: 2022-12-21
MÅLNR: T 3626-22
AKTBIL: 12

Malmö 2022-12-21

Mål nr T 3626-22; Kapatens R4 AB /. Victoriahem AB

Som ombud för Victoriahem AB ("Victoriahem") får vi härmed inkomma med nedanstående yttrande över Kapatens R4 AB ("Kapatens") överklagande (hovrättens aktbilaga 1) och utvecklande av grunderna för överklagandet (hovrättens aktbilaga 3).

Inställning och yrkanden

1. Victoriahem yrkar att hovrätten ogillar Kapatens överklagande och fastställer tingsrättens dom.
2. Victoriahem yrkar att tingsrätten ska förplikta Kapatens att ersätta Victoriahem för dess rättegångskostnader i hovrätten med ett belopp som senare kommer att anges.

Kapatens talan i korthet

3. Kapatens talan går ut på att f.d. preferensaktieägare i ett avstämningsbolag, som ostridigt erhållit full betalning för sina preferensaktier i enlighet med bolagsordningen när preferensaktierna inlösts i enlighet med prospekt och bolagsordning¹, likväl har en kvardröjande rätt till avkastning på preferensaktierna trots att de inte längre äger aktierna och inte är behöriga att motta vinstutdelning. Annorlunda uttryckt innebär Kapatens talan att Kapatens ska erhålla ytterligare avkastning på preferensaktierna efter att dessa har inlösts, preferensaktieägarna därvid erhållit full ersättning i enlighet med bolagsordningen och berörda personer efter inlösen inte längre var ägare till preferensaktierna. Bifall till Kapatens talan skulle innebära att Victoriahem förpliktas utge avkastning på preferensaktierna med mer än vad bolagsordningen föreskriver. Detta vore felaktigt och skulle stå i strid med aktiebolagslagens bestämmelser.
4. Kapatens har vidare i hovrättens aktbilaga 3 i vissa delar inte återgett Victoriahems talan vid tingsrätten, eller redogjort för ostridiga omständigheter, korrekt. Victori-

¹ Dåvarande Victoria Park AB:s bolagsordning från den 25 april 2017.

ahem har inte för avsikt att här gå i polemik med Kapatens avseende varje enskildhet utan kommer i det följande att redogöra för sin talan i målet i dess helhet. Vad Victoriahem har anfört vid tingsrätten framgår av Victoriahems där ingivna inläggor och av tingsrättens dom. Victoriahem åberopar samma grunder och omständigheter som vid tingsrätten till stöd för sitt bestridande av Kapatens talan.

Felaktigheter i Kapatens beskrivning av de ostridiga omständigheterna

5. Kapatens har i sammanfattande ordalag beskrivit ett antal ostridiga omständigheter i punkt 1 i aktbilaga 3. Inledningsvis bör, till undvikande av missuppfattningar, vissa felaktigheter i vad som anförts av Kapatens i denna del korrigeras.
6. Det är felaktigt att Victoriahem under år 2013 skulle ha emitterat drygt en miljon preferensaktier. Victoriahem emitterade under år 2013 knappt en miljon preferensaktier. Under år 2015 emitterade Victoriahem ytterligare drygt 91 000 preferensaktier. Sammanlagt emitterade Victoriahem 1 032 047 preferensaktier under år 2013 och 2015. Samtliga dessa preferensaktier fanns utgivna av Victoriahem våren 2019.
7. Det är vidare felaktigt att Victoriahems årsstämma den 23 april 2019 skulle ha beslutat om kvartalsvisa utbetalningar i juni månad 2019, september 2019, december månad 2019 och mars månad 2020. De angivna månaderna avsåg inte när utbetalningsdagar utan avstämningsdagar, skulle infalla. Utbetalningsdagarna skulle – i enlighet med bolagsstämmans beslut – infalla respektive efterföljande månad (se även punkt 9 nedan).
8. Det är avslutningsvis ostridigt att av den utdelning som beslutades av Victoriahems bolagsstämma den 23 april 2019 kom en utbetalning om fem kr per preferensaktie att verkställas innan preferensaktierna löstes in i enlighet med Victoriahems bolagsordning och efter beslut av extra bolagsstämma i Victoriahem. Det är dock inte ostridigt att någon utdelning om 15 kr kvarstår obetald.

De i målet aktuella bolagsstämmobesluten

9. Victoriahems bolagsstämma beslutade den 23 april 2019 om utdelning om 20 kr per preferensaktie med fyra utbetalningar om vardera 5 kr med de i bolagsordningen fastställda avstämningsdagarna den 28 juni 2019, den 30 september 2019, den 30 december 2019 och den 31 mars 2020, med beräknade utbetalningsdagar den 3 juli 2019, den 3 oktober 2019, den 7 januari 2020 och den 3 april 2020.

Villkoren för vinstutdelning på preferensaktierna framgick av den då gällande bolagsordningen². Vid en extra bolagsstämma den 19 juni 2019 beslutades att, i enlighet med inlösenförbehållet i bolagsordningen³, minska aktiekapitalet i Victoriahem genom inlösen av samtliga preferensaktier. Inlösenpris bestämdes i enlighet med bolagsordningen till 300 kr per aktie. Avstämningsdag för inlösenlikvid bestämdes till den 8 juli 2019 och utbetalning av denna skedde den 11 juli 2019. Det konstaterades även att den sista utbetalningen av utdelning på preferensaktierna skulle ske den 3 juli 2019.

10. Beslutet om inlösen klandrades inte av någon aktieägare och vederbörlig registrering hos Bolagsverket och avregistrering hos Euroclear har skett. Ingen av de f.d. preferensaktieägarna var införd som ägare till preferensaktie i Victoriahems aktiebok eller antecknad i avstämningsregister vid någon av de avstämningsdagar som inföll efter inlösen av preferensaktierna.

Bolagsstämmans beslut om utdelning har grundlagt vad som kan beskrivas som en villkorad fordran

11. Kapatens har gjort gällande att de f.d. ägarna till preferensaktierna i Victoriahem erhöll en ovillkorad och fullgången fordringsrätt mot bolaget redan när bolagsstämman den 23 april 2019 beslutade om utdelning. Även om parterna inte har samsyn om den exakta innebörden av en sådan grundlagd eller uppkommen fordran, ifrågasätter inte Victoriahem att utdelningsbeslutet varit berättigande för preferensaktieägarna på sätt som beskrivs nedan och att en fordran därigenom kan sägas ha grundlagts.
12. Genom bolagsstämmans utdelningsbeslut följer att vissa åtgärder behöver vidtas, t.ex. att bolaget ska göra en reservering motsvarande det beslutade utdelningsbeloppet. Vissa andra rättsverkningar uppstår å andra sidan inte genom stämmobeslutet, t.ex. ska en aktieägare i ett avstämningsbolag (till skillnad från i ett kupongbolag) inte beskattas för utdelning redan när stämmobeslutet fattas. Fordran på utdelning förfaller inte heller till betalning redan genom utdelningsbeslutet utan först på avstämningsdagen (att utbetalas på fastställd utbetalningsdag). Det går således inte att betrakta utdelningsfordran som ”fullgången” eller ”fullbordad” redan genom stämmans beslut. Däremot kan en fordran sägas ha grundlagts genom stämmans utdelningsbeslut i ett avstämningsbolag eftersom beslutet har viss rättsverkan men inte i sådan utsträckning att borgenären exempelvis kan göra den gällande, driva in den eller ska beskattas för den. Alternativt kan man tala om att

² Dåvarande Victoria Park AB:s bolagsordning från den 25 april 2017, §§ 5.2.1 - 5.2.3.

³ Dåvarande Victoria Park AB:s bolagsordning från den 25 april 2017, § 5.4.

fordran har uppkommit, men varit beroende av att vissa förutsättningar varit uppfyllda och därför inte fullgången. Fordran låter sig då beskrivas som en villkorad fordran. Med villkorad avses här inte något av bolagsstämman uttalat eller obligationsrättsligt villkor utan i lag och bolagsordning uppställda förutsättningar.

13. I det aktuella fallet har utdelningsfordringarna – såvitt är relevant i målet – bl.a. förutsatt att preferensaktierna inte inlösts och att respektive aktieägare var införd i aktieboken på respektive avstämningsdag. Eftersom villkoren inte har varit uppfyllda har ingen av de f.d. preferensaktieägarna haft någon ”fullgången” eller ”fullbordad” fordran motsvarande dessa belopp, åtminstone inte en fordran som dessa (eller en förvärvare av fordran) kan kräva betalning för. Det har därmed varit rätt av tingsrätten att lämna Kapatens talan utan bifall.

Kapatens har inte någon bättre rätt än de f.d. preferensaktieägarna

14. Kapatens har såväl vid tingsrätten som i hovrättens aktbilaga 3 hävdad att en fordran på beslutad aktieutdelning är självständig och oberoende av aktien som sådan. Påståendet är i princip korrekt vad gäller kupongbolag. För avstämningsbolag är det dock enligt aktiebolagslagens uttryckliga lydelse en förutsättning att aktieägaren har varit införd i aktieboken och antecknad i avstämningsregistret på avstämningsdagen för att denne ska ha rätt att kräva betalning av och antas vara behörig att ta emot vinstutdelning. Fordringar, även villkorade sådana, kan överlåtas. Vad gäller fordringar på utdelning från avstämningsbolag är det dock inte möjligt att före avstämningsdagen åstadkomma en situation där en förvärvare får en rätt mot det utdelande bolaget. Före avstämningsdagen kan alltså en sådan överlåtelse endast ske med obligationsrättslig verkan mellan överlåtande och förvärvande part. Förvärvaren av en sådan fordran får inte en bättre rätt gentemot bolaget än vad överlåtaren hade. Överlåtelsen kan således inte göra fordringen ovillkorad eller, om man så vill uttrycka det, ”fullgången” eller ”fullbordad”.

Bolagsordningen uppställer förutsättningar för inlösen och till vilken ersättning inlösen ska ske

15. I sin dom behandlar tingsrätten betydelsen av bolagsordningen knapphändigt. Som redovisats av Victoriahem vid tingsrätten har bolagsordningen och dess bestämmelserna en sådan betydelse att den förtjänar större uppmärksamhet än vad tingsrätten förefaller ha givit den, även om tingsrätten har kommit till ett korrekt slut.
16. Den för Victoriahem i målet relevanta bolagsordningen uppställde de villkor som gällde för preferensaktierna, bl.a. gällande utdelning och inlösen. Dessa villkor är desamma som Victoriahem kommunicerade till marknaden i det prospekt genom vilket investerare erbjöds att teckna preferensaktier år 2013.

17. I bolagsordningen återfanns regleringen av vad en preferensaktieägare hade rätt att erhålla från bolaget vid inlösen av preferensaktier.⁴
18. Av bestämmelsen framgår att det som erhålls från bolaget vid inlösen är det som framgår i nämnda punkt i bolagsordningen. Bolagsordningen – liksom andra preferensaktieutgivande bolags bolagsordningar – anger vad en preferensaktieägare ska erhålla från bolaget vid inlösen, varken mer eller mindre. Victoriahem har betalat och de f.d. preferensaktieägarna erhållit full ersättning i enlighet med bolagsordningens inlösenbestämmelse. De har därigenom erhållit den föreskrivna ersättning som de har varit berättigade till vid inlösen av preferensaktierna.
19. I bestämmelsen anges naturligtvis inte vad preferensaktieägaren inte ska få ut. Om avsikten hade varit att preferensaktieägaren efter inlösen också skulle ha rätt att få ut tidigare beslutad utdelning för vilken avstämningsdagen inte infallit skulle det ha angivits, och behövt anges, i bolagsordningen. En underförstådd men uppenbar – särskilt i ljuset av aktiebolagslagens bestämmelser – premiss för ett beslut om vinstutdelning också ska leda till utbetalning är att den preferensaktie som utdelningen belöper på inte blir inlöst före avstämningsdagen. Sker inlösen anger bolagsordningen vad preferensaktieägaren då har rätt att erhålla.
20. Att det förhåller sig på detta vis illustreras även av en jämförelse med andra aktiebolag som har inlöst preferensaktier. Ett antal av dessa bolag har haft för avsikt att preferensaktieägare i viss utsträckning ska ha rätt också till tidigare beslutad utdelning på preferensaktierna, även vid inlösen. Detta har då återspeglats i bolagsordningarna och genom utformningen av inlösenbestämmelserna. Dessa har utformats med en föreskrift om att preferensaktieägarna även fått rätt att få ut del av tidigare beslutad utdelning för vilken avstämningsdagen inte infallit vid tidpunkten för inlösen, beräknad *pro rata*. Victoriahem hänvisar här till vad som anförts i Victoriahems yttrande till tingsrätten den 28 augusti 2022 avseende bl.a. Oscar Properties AB (publ), Aros Bostadsutveckling AB (publ), SAS AB (publ) och Akelius Residential Property AB (publ). Även i dessa fall har i respektive bolagsordning således angetts vad en preferensaktieägare erhåller vid inlösen av preferensaktier (och inte vad preferensaktieägaren inte erhåller).

De f.d. preferensaktieägarna har inte kunnat göra eventuella fordringar gällande efter inlösen och strykning ur aktieboken

21. Som har framgått ovan har de f.d. preferensaktieägarna vid inlösen av preferensaktierna erhållit den i bolagsordningen föreskrivna ersättningen och därigenom

⁴ Dåvarande Victoria Park AB:s bolagsordning från den 25 april 2017, § 5.4.3.

den kompensation som de har haft rätt till. Någon avkastning, ersättning eller kompensation därutöver har de f.d. preferensaktierna varken haft anledning att förvänta sig eller varit berättigade till. Någon kvardröjande fordran avseende utdelning som skulle ha utbetalats efter avstämningsdagar efter inlösen, om inlösen inte hade skett, finns följaktligen inte heller.

22. De f.d. preferensaktieägarna har under alla förhållanden inte kunnat göra gällande utbetalning av någon sådan fordran som grundlagts eller uppkommit genom bolagsstämman beslut den 23 april 2019 efter att inlösen av preferensaktierna skett. Frågan om fordringarna (med Kapatens uttryck) genom inlösen utsläckts eller inte leder lätt tanken fel och den baserar sig på Kapatens felsyn att det här är fråga om en påstått ”fullgången” eller ”fullbordad” fordran. Den fordran som grundlades eller uppkom genom bolagsstämman utdelningsbeslut kan dock enligt uttryckliga lagstadganden krävas betald av den, respektive betalas med befriande verkan till den, som på respektive avstämningsdag är upptagen som aktieägare i aktieboken och antecknad i avstämningsregistret. Annorlunda uttryckt kan den som p.g.a. att inlösen skett inte längre är aktieägare och således inte heller är införd som sådan i aktieboken inte kräva utbetalning av vinstutdelning.⁵
23. Det är ostridigt i målet att Kapatens inte har varit eller är aktieägare i Victoriahem. Kapatens påståenden om sin ställning som borgenär gentemot Victoriahem grundar sig emellertid på att Kapatens har förvärvat påstådda fordringar på utdelning på de inlösta preferensaktierna från de f.d. preferensaktieägarna. Kapatens har som förvärvare av de påstådda fordringarna inte en bättre eller annan rätt än överlåtarna till dessa påstådda fordringar. I den utsträckning de f.d. preferensaktieägarna inte har haft rätt att kräva betalning för de påstådda utdelningsfordringarna saknar även Kapatens sådan rätt. Annorlunda uttryckt, har de f.d. preferensaktieägarna inte varit aktivt legitimerade att kräva utbetalning (eller för den delen varit passivt legitimerade att ta emot utbetalning) saknar även Kapatens sådan legitimation.
24. Tingsrätten har i sin dom kommit fram till att det enligt aktiebolagslagens ordalydelse är ett ovillkorligt krav att den som vill göra gällande ekonomiska rättigheter – däribland krav på utdelning av vinst – i ett avstämningsbolag är aktieägare och införd i aktieboken. Slutsatsen har i hovrättens aktbilaga 3 ifrågasatts av Kapatens som därvid hänfört sig till rättspraxis i form av dåvarande Regeringsrättens avgörande i RÅ 2006 ref 45 samt till 4 kap. 18 § 8 lagen (1998:1479) om värdepapperscentraler och kontoföring av finansiella instrument (LKF).
25. Prejudikatvärdet av dåvarande Regeringsrättens tolkning av civilrättsliga regler

⁵ Med vissa begränsade, i lag uttryckligen angivna undantag som saknar betydelse i målet.

torde vara begränsat. Målet rörde skatterättsliga bedömningar och de slutsatser som går att dra från rättsfallet begränsas till sådana frågor. Oaktat detta kan vidare konstateras att det som Kapatens försökt påskina skulle vara ett uttalande av Regeringsrätten i RÅ 2006 ref 45 är ett uttalande av Skatterättsnämnden, inte av Regeringsrätten. Prejudikatvärdet av Skatterättsnämndens bedömningar av civilrättsliga regler och frågeställningar torde vara än svagare än Regeringsrättens. Påståendet att Skatterättsnämndens uttalanden utgör rättspraxis är föga övertygande.

26. Vad gäller 4 kap. 18 § p 8 LKF bör påpekas att denna bestämmelse (eller 4 kap 40 § ABL vilken hänvisar till förutnämnda bestämmelse i LKF) inte berördes av parterna vid tingsrätten, vilket möjligen förklarar att den inte heller kom att behandlas i tingsrättens domskäl. Kapatens har dock inte förstått innebörden av bestämmelsen när man anför denna som ett argument mot tingsrättens för såvitt målet anbelangar korrekta tillämpning av 4 kap. 37 § ABL. Av 4 kap 40 § ABL framgår att den som är antecknad i ett avstämningsregister enligt 4 kap 18 § p 6-8 LKF istället för aktieägaren ska antas vara behörig att utöva de rättigheter som avses i 4 kap 39 § ABL. Av 4 kap 18 § p 8 LKF framgår att på ett avstämningskonto ska antecknas uppgifter om den som på grund av pantsättning, uppdrag eller villkor i testamente eller gåvobrev har rätt att i stället för den i aktieboken införde aktieägaren lyfta utdelning och vid fondemission ta emot ny aktie samt utöva företrädesrätt att delta i emission.
27. Bestämmelsen förutsätter att någon annan – d.v.s. aktieägaren – är införd i aktieboken för att den antecknade enligt 4 kap 18 § p 8 LKF ska ha någon rätt att göra gällande i dennes ställe. Den som är antecknad som berättigad enligt den nu nämnda bestämmelsen har således inte någon självständig rätt utan dennes rätt är beroende av aktieägarens rätt. Av bestämmelsen framgår som nämnts att den aktieägare som den antecknade träder i stället för måste vara antecknad i aktieboken. Är aktieägaren inte längre antecknad i aktieboken kan 4 kap. 18 § p 8 LKF inte heller tillämpas.⁶
28. Oaktat ovanstående kan konstateras att Kapatens förefaller bortse från att 4 kap. 18 § p 8 LKF är en föreskrift i en registerföringslagstiftning som anger vad som ska antecknas på ett avstämningskonto. Bestämmelsen i LKF är inte i sig berättigande för den som antecknas i enlighet med denna. Den berättigande bestämmelsen i detta sammanhang är 4 kap. 40 § ABL. Som framgår av denna bestämmelses lydelse är det fråga om en passiv legitimationsregel, vilken inte ger rätten att göra

⁶ Jmf legitimationsregeln för utdelningskuponger enligt 24 § skuldebrevslagen som för sin tillämpning förutsätter att det aktiebrev till vilket kuponger hör motsvaras av en giltig aktierätt, d.v.s. att aktiebrevet en gång ska ha medfört aktierätt och att den mot aktiebrevet svarande aktierätten fortfarande är giltig vid tiden för utdelningsbeslutet.

gällande en fordran och att kräva utbetalning från bolaget.

29. Aktiebolagslagen uppställer föreskrifter avseende aktieägars rätt att kräva och behörighet att ta emot vinstutdelning från ett avstämningsbolag. Kapatens har förvisso lagt stor kraft vid att argumentera för att det inte föreligger några för målet relevanta skillnader mellan avstämningsbolag och kupongbolag. Skillnaderna mellan hanteringen av utdelningsfordringar och en aktieägars rätt att göra gällande bl.a. fordran på utdelning i ett kupongbolag respektive avstämningsbolag framgår dock av aktiebolagslagens uttryckliga lydelse och den kan man inte bortse ifrån. Skillnaderna är föranledda av det avstämningskontosystem som används för avstämningsbolag.
30. I 4 kap. 37 § ABL föreskrivs att en aktieägare inte (såvitt avser avstämningsbolag) får utöva de rättigheter mot bolaget som aktierna ger förrän denne är införd i aktieboken. Lagrummet innebär att de skyldigheter för bolaget som svarar mot rättigheterna aktualiseras om och när aktieägaren är införd i aktieboken. Bestämmelsen ger den som är införd i aktieboken aktiv legitimation gentemot bolaget att bl.a. kräva utbetalning av aktieutdelning. Om aktieägaren saknar aktiv legitimation saknar bolaget även skyldighet att prestera gentemot aktieägaren. Införandet i aktieboken är nödvändigt men inte tillräckligt för att någon ska vara berättigad att utöva vissa rättigheter. Rättigheterna som följer av 4 kap. 37 § ABL förutsätter även ett materiellt berättigande.
31. Tingsrätten har på sidan 14 i sin dom funnit att det är ett ovillkorligt krav att den som vill göra gällande ekonomiska rättigheter – däribland krav på utdelning av vinst – i ett avstämningsbolag är aktieägare och införd i aktieboken. Uttalandet kan möjligen ses som något kategoriskt, andra personer kan vara berättigade att göra gällande eller antas vara behöriga med avseende på sådana ekonomiska rättigheter men detta förutsätter ovillkorligen att *någon* är införd i aktieboken som aktieägare (i nu aktuellt fall på avstämningsdagen) till vilken sådant berättigande kan härledas.
32. Kapatens har felaktigt påstått att 4 kap. 37 § ABL endast reglerar frågan från vilken tidpunkt aktieägarrättigheterna får börja utövas av en ny aktieägare. En sådan tillämpning av lagrummet skulle leda till märkliga resultat. Regleringen i 4 kap. 37 § ABL anger när någon som inte är aktieägare kan utöva aktieägarrättigheter – d.v.s. under vilken tidsperiod – och reglerar därmed inte endast från vilken tidpunkt som rättigheterna får börja utövas, något som inte bara följer av en naturlig läsning av bestämmelsen utan även stöds av bl.a. förarbetsuttalanden. Tingsrätten har helt korrekt också funnit att bestämmelsen är en allmän princip som stadgar under vilka omständigheter en aktieägare kan utöva och erhålla rättigheter i ett

aktiebolag och inte endast är tillämplig då någon för första gången blir aktieägare. Tingsrättens bedömning stöds av den allmänt vedertagna uppfattningen om innebörden och betydelsen av bestämmelsen, liksom av förarbets- och doktrinuttalanden.

33. Som tingsrätten också har funnit är 4 kap. 39 § ABL en presumptionsregel som anger vem som kan antas vara behörig att ta emot aktieutdelning i avstämningsbolag.⁷ Tingsrätten har vidare – korrekt – konstaterat att denna presumption utgör en passiv legitimationsregel innebärande att någon antas vara behörig att ta emot bl.a. utdelning från bolaget men även att bestämmelsen inte i sig grundar en behörighet att ta emot vinstutdelning. Detta överensstämmer med vad Victoriahem gjort gällande vid tingsrätten⁸ och alltjämt vidhåller (och såvitt Victoriahem har uppfattat också med vad Kapatens gjort gällande). Vad Kapatens anfört i hovrättens aktbilaga 3 (punkt 7) framstår mot den bakgrunden som besynnerligt.
34. Av 4 kap. 41 § första meningen ABL följer att ett aktiebolag med befriande verkan bl.a. kan utbetala vinstutdelning till den som är passivt legitimerad enligt 4 kap. 39 § ABL. Bestämmelserna är således sammanhängande genom denna hänvisning.
35. Det kan dock konstateras att grunden för den passiva legitimationen enligt 4 kap. 39 § ABL utgörs av införande i aktieboken (och anteckning i avstämningsregistret). I avstämningsbolag är det alltså i realiteten en nödvändig förutsättning att aktieägaren på avstämningsdagen är införd i aktieboken för att aktieägaren ska vara passivt legitimerad att ta emot aktieutdelning. Det är ostridigt i målet att de f.d. preferensaktieägare som Kapatens har förvärvat de påstådda fordringarna från inte var införda i aktieboken på de aktuella avstämningsdagarna.
36. Kapatens har vidare anfört att det av 4 kap. 41 § andra meningen ABL följer att någon som varken är införd i aktieboken eller i avstämningsregistret kan vara materiellt berättigad till utbetalning av utdelning från bolaget. Kapatens har vidare gjort gällande att 4 kap. 41 § andra meningen ABL förutsätter att någon kan vara berättigad mot bolaget även om denne inte är införd i aktieboken, i annat fall skulle bestämmelsen inte fylla något syfte.
37. 4 kap. 41 § första meningen ABL innebär att ett bolag med befriande verkan t.ex. kan betala utdelning till den som (såvitt avser avstämningsbolag) är upptagen i aktieboken och registrerad i avstämningsregistret vid avstämningsdagen, d.v.s. uppfyller kriterierna för presumptionen enligt 4 kap. 39 § ABL. Andra meningen i

⁷ Motsvarande bestämmelse för kupongbolag återfinns i 4 kap. 38 § ABL.

⁸ Se bl.a. punkt 79 i Victoriahems yttrande i tingsrätten daterat den 30 juni 2022.

bestämmelsen innebär ett undantag från denna regel, nämligen att ett handlande av bolaget (t.ex. en utbetalning av utdelning) som sker med ond tro inte har befriande verkan för bolaget.

38. Det kan först konstateras att 4 kap. 41 § ABL endast modifierar innebörden av bestämmelserna i 4 kap. 38–40 §§ ABL men inte i sig tillskapar några förpliktelser eller rättigheter. Att 4 kap. 41 § andra meningen ABL föreskriver att ett bolag inte i ond tro kan presteras med befriande verkan till en materiellt ej berättigad betalningsmottagare är en återspeglning av en allmän skuldebrevsrättslig princip.⁹ Att ett bolag enligt 4 kap. 41 § andra meningen ABL inte i ond tro kan betala med befriande verkan innebär däremot inte att bestämmelsen förpliktar bolaget att prestera till någon annan som inte är berättigad att kräva utbetalning enligt de förutsättningar som ställs upp i 4 kap. 37 § ABL (eller för den delen ger någon annan passiv legitimation enligt 4 kap. 39 § ABL eftersom den presumptionen i denna situation har fallit p.g.a. ond tro).

Victoriahem har inte agerat i strid med de aktiebolagsrättsliga generalklausulerna

39. Victoriahem har hanterat inlösen av preferensaktierna i överensstämmelse med aktiebolagslagens och bolagsordningens bestämmelser. Bolagsstämman eller något annat bolagsorgan har inte fattat något beslut, rättshandlat eller annars agerat på ett sätt som innebär otillbörlig fördel åt någon aktieägare eller otillbörlig nackdel för Victoriahem eller någon annan aktieägare. Vid inlösen av preferensaktierna betalade Victoriahem i bolagsordningen föreskriven ersättning till ägarna av de inlösta aktierna. Dessa har därmed erhållit den ersättning de har haft anledning att förvänta sig och varit berättigade till.
40. Hade Victoriahem vid inlösen av preferensaktierna erlagt ytterligare betalning till preferensaktieägarna skulle dessa däremot ha erhållit ytterligare ersättning utöver vad dessa varit berättigade till enligt bolagsordningen. Ett sådant agerande från Victoriahems sida hade varit lagstridigt och inneburet att preferensaktieägarna otillbörligen behandlats mer fördelaktigt än vad aktiebolagslagen och bolagsordningen föreskrev, till nackdel för bolaget och övriga aktieägare. Ett sådant agerande hade således stått i strid bl.a. med de aktiebolagsrättsliga generalklausulerna.

Kapatens insinuanta påståenden om Gula Bibliotekets aktiebolagskommentar

41. Victoriahem noterar Kapatens insinuanta och närmast konspiratoriska antydningar

⁹ Ett förhållande som även Kapatens har framhållit i punkt 34 i hovrättens aktbilaga 3.

– vilka även framförts inför tingsrätten – avseende den ändring (bland flera) som gjordes under år 2021 i Aktiebolagslagen – en kommentar av Sten Andersson, Svante Johansson och Rolf Skog. Kommentaren anses allmänt utgöra ett av de ledande – om inte den ledande – kommentaren till aktiebolagslagen i Sverige. Författarna till kommentaren anses allmänt vara bland de ledande aktiebolagsrättsliga experterna i landet. Victoriahem har ingen kännedom om vilka överväganden som låg till grund för de tre författarnas beslut att förtydliga kommentaren men det ligger givetvis nära tillhands att författarna bedömt ett förtydligande vara påkallat efter att den tidigare skrivningen vid upprepade tillfällen tolkats och åberopats på ett felaktigt vis, om än inom en mycket begränsad personkrets (vilka såvitt känt mangrant återfinns på kändandesidan i målet).

42. Victoriahem konstaterar att det äldre doktrinuttalande som Kapatens förefaller mena ska äga företräde framför senare, uppdaterade versioner mycket väl kan vara korrekt såvitt gäller s.k. kupongbolag. I den utsträckning det inte åsyftar en situation där avstämningsdagen för utdelningen redan inträffat när inlösen sker, är uttalandet dock inte tillämpligt såvitt gäller avstämningsbolag. I aktuell, reviderad utgåva av den hänvisade kommentaren har det också förtydligats att det mer kategoriska uttalandet avser just kupongbolag, ett förtydligande som uppenbarligen föranlett betydande indignation från Kapatens sida.

Etablerat bruk i näringslivet

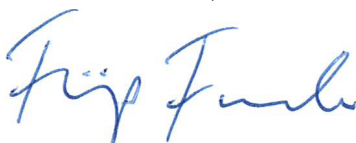
43. Victoriahems hantering av inlösen av preferensaktierna följer även vad som är ett sedan länge – och under alla förhållanden under den relevanta tidsperioden – väletablerat bruk inom näringslivet, vilket även följer aktiebolagslagens bestämmelser.
44. Kapatens har enligt egen uppgift framställt anspråk mot åtminstone fem olika aktiebolag som alla, vid varierande tidpunkter och helt oberoende av varandra, har hanterat inlösen av preferensaktier på samma etablerade sätt, i enlighet med aktiebolagslagens bestämmelser och i överensstämmelse med respektive bolags bolagsordning. Därutöver har ytterligare ett antal aktiebolag hanterat inlösen av preferensaktierna på ett sätt som står i överensstämmelse med Victoriahems hantering men – i motsats till vad Kapatens gjort gällande vid tingsrätten – motsäger Kapatens påståenden om rättsläget. Victoriahem hänvisar i denna del till vad som anförts vid tingsrätten.

Målet fortsatta handläggning

45. Victoriahem har tidigare meddelat hovrätten att bolaget inte har något att erinra mot att huvudförhandling hålls i målet. Victoriahem har efter genomgång av målet och upprättande av detta yttrande emellertid konstaterat att det saknas behov av

att hålla huvudförhandling i hovrätten. Målet rör uteslutande rättsfrågor och parterna har beretts tillfälle att utförligt redovisa sin respektive talan i skrift under förberedelsen och muntligen under huvudförhandlingen i tingsrätten. Behov av huvudförhandling i hovrätten föreligger därför inte. Victoriahems uppfattning är därför att målet bör avgöras på handlingarna efter att respektive part har beretts tillfälle att slutföra sin talan skriftligen.

Malmö som ovan,

Filip Funk
Advokat

Per Österlind
Advokat